

บทที่ 1

บทนำ

เมื่อพิจารณาถึงการประกอบกิจการแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นอยู่ปัจจุบันจะพบว่าสภาพการขับรถเปล่าเพื่อหาผู้ใช้บริการของผู้ประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดผลเสียหายหลายอย่างด้วยกัน เช่น

- การสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ของน้ำมัน เชื้อเพลิง
- เพิ่มสภาพการติดขัดของการจราจร
- อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ และอาจเป็นเหตุที่ทำให้ต้องสูญเสียชีวิตหรือทรัพย์สิน
- เพิ่มสภาวะแวดล้อมของอากาศเป็นพิษจากไอเสียรถยนต์
- และ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะอื่น เป็นต้น

โดยเฉพาะการสูญเสียเปล่าของน้ำมัน เชื้อเพลิง จากจำนวนรถให้บริการที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก คาดว่าปีหนึ่ง ๆ เมื่อคิดรวมกันแล้วจะเป็นมูลค่าของการสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์อย่างมหาศาล

นอกเหนือจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงสถานะของผู้ประกอบอาชีพ ผู้ให้บริการ และลักษณะของการประกอบอาชีพ จะพบว่า

1. สถานะของผู้ประกอบอาชีพ ยังขาดหลักประกันทางสังคมที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ เพราะรายได้ขึ้นอยู่กับการให้บริการอันไม่แน่นอน การดำเนินการในการประกอบอาชีพต้องช่วยเหลือตนเองทุกกรณี และส่วนใหญ่ของผู้ประกอบอาชีพก็มิได้มีรถให้บริการเป็นของตนเอง
2. สถานะของผู้ให้บริการ ยังไม่ได้รับการให้บริการที่ดีพอในหลาย ๆ ด้าน เช่น อัตราค่าบริการที่ไม่เป็นธรรม โดยไม่มีมาตรฐานใด ๆ เป็นตัวกำหนด สภาพของรถให้บริการที่เก่าไม่เหมาะสมกับการให้บริการ และนอกจากนี้ ผู้ให้บริการยังไม่ได้ได้รับความมั่นใจหรือความเชื่อถือจากการขอใช้บริการอีกด้วย

3. ลักษณะของการประกอบอาชีพ อันได้แก่ การให้บริการ การรับ - ส่งผู้ให้บริการ โดยทั่วไปสอดคล้องว่าเป็นไปอย่างไม่มีข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ที่เหมาะสมกับการเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณะ ดังเช่น การรับหรือส่งผู้ให้บริการที่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ ซึ่งควรแก่การกระทำหรือไม่

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ลักษณะของการประกอบกิจการแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ก่อให้เกิดผลเสียหลายด้าน ซึ่งเป็นผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และหากไม่มีการจัดดำเนินการใด ๆ หรือแก้ไข นับวันก็จะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะ

1. น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นสิ่งที่ต้องสูญเสียไปในรูปของเงินตราต่างประเทศ และนับวันจะยิ่งมีมูลค่าทางการซื้อขายเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนนี้ถือได้ว่าเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง

2. จากสถานะของผู้ประกอบอาชีพ ผู้ให้บริการ และลักษณะของการประกอบอาชีพ ทั้งหมดถือได้ว่าเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอาจนำไปสู่ปัญหาอื่นได้ในอีกหลาย ๆ รูปแบบ เช่น เรื่องของอัตราค่าบริการ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เอียงขึ้นทางกฎหมาย โดยคนส่วนใหญ่หรือทุกคนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย ที่ระบุให้ใช้มาตรแท็กซี่เป็น เครื่องมือวัดและแสดงอัตราค่าบริการ ซึ่งกรณีนี้ถือได้ว่าเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อระบบการปกครอง

จากสิ่งเหล่านี้ หากมีการกำหนดแนวทางเพื่อจัดดำเนินการในการประกอบกิจการแท็กซี่ใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นให้เป็นไปได้ในสภาพที่ดีกว่า และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบอื่น หรือสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเสียหายอื่นมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ก็น่าจะเป็นแนวทางที่ควรแก่การนำไปพิจารณา เพื่อการจัดดำเนินการจริงจังในขั้นต่อไป

ฉะนั้น จึงควรที่จะทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดดำเนินการดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยเสนอไว้เป็นชื่อเรื่องของงานวิจัย คือ การศึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์บริการแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการดำเนินกิจการแท็กซี่ที่เห็นว่า เหมาะสมกับสภาพของ กรุงเทพมหานคร และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการแท็กซี่ในปัจจุบัน ได้
2. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางด้านการลงทุน สำหรับการจัดทำแผนการให้ เป็นไปตามรูปแบบที่ เสนอ

1.2 ขอบข่ายและข้อกำหนดของงานวิจัย

งานวิจัยเป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นในขอบข่ายกว้าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าจะ เป็นช่องทางหนึ่ง ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการแท็กซี่ในปัจจุบันได้ด้วยรูปแบบ ที่เสนอของโครงการ และการเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในขั้นต่อไป โดยมีข้อกำหนดคือ

1. ใช้แนวทางของข้อมูลจากการประกอบกิจการแท็กซี่ในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการรวบรวม ของผู้วิจัย และจากสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก ในระหว่างปี 2523 - 2524
2. ยึดถือกิจการแท็กซี่เป็นส่วนหนึ่งของระบบสาธารณูปโภคที่ควรแก่การจัดทำแผนการ ใด ๆ ได้ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งรวมถึงการขอใช้บริการอื่น ๆ หรือสาธารณะ ประโยชน์อื่น ๆ ได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อโครงการ
3. การศึกษารายละเอียดและการศึกษาทางด้านเทคนิคเฉพาะเรื่อง จะละไว้ซึ่ง งานวิจัยนี้ เช่น การเจาะจงหรือการกำหนดสถานที่ตั้งที่แน่นอน เป็นต้น
4. ความผิดพลาดของข้อมูลประกอบ โดยเฉพาะข้อมูลของมูลค่าทางการซื้อขายที่แตก ต่างกันตามแต่ละชนิด และประเภทของสินทรัพย์ถาวร หรือวัสดุ จะไม่ถือเป็นสิ่งสำคัญ
5. ยอมรับข้อมูลบางประเภทที่จำเป็นต้องกำหนดขึ้นเองด้วยประสพการณ์ หรือด้วย ความเห็นชอบจากบุคคลผู้ซึ่งควรแก่การเชื่อถือ
6. รถแท็กซี่ทุกคันใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง

1.3 ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลและปัญหาจากการประกอบกิจการแท็กซี่ในปัจจุบัน โดยส่วนหนึ่งได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจาก สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก สำนักแผนและนโยบาย กระทรวงมหาดไทย อันได้แก่ ประวัติและความเป็นมาทั้งทางด้านการจัดดำเนินการและทางด้านกฎหมาย ข้อมูลของผู้ประกอบอาชีพ ข้อมูลอื่น ๆ ฯลฯ อีกส่วนหนึ่งเป็นการจัดดำเนินการโดยผู้วิจัย อันได้แก่ การสอบถาม การเก็บข้อมูลของสถานที่และเวลาที่มีการรับ - ส่งผู้ใช้บริการ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบกิจการ (บริษัท และ สหกรณ์แท็กซี่) และผู้ประกอบอาชีพ ด้วยดีโดยตลอด

2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล หาข้อสรุปของปัญหาเพื่อเตรียมไว้สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงการ

3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติม เพื่อการกำหนดโครงการอันได้แก่ การประกอบกิจการแท็กซี่ในต่างประเทศ สภาพความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ ทางสังคมและองค์ประกอบแวดล้อมอื่น เช่น ปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับโครงการ ตลอดจนปัญหาจากอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะได้มีการนำมาใช้ในโครงการ

4. กำหนดรูปแบบของโครงการที่สอดคล้องกับข้อมูลและวิธีการในการจัดดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

5. วิเคราะห์โครงการทางด้านการจัดดำเนินการและการลงทุน

6. สรุปผลงานวิจัย

1.4 ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. มีข้อมูลและข้อสรุปของปัญหาต่าง ๆ จากการประกอบกิจการแท็กซี่ในปัจจุบันมากพอควร ซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบการทำวิจัยในแนวทางอื่นที่นอกเหนือไปจากการเสนอของผู้วิจัยได้ หรือนำไปใช้เพื่อประกอบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

2. แสดงให้เห็นถึงรูปแบบหนึ่งของการดำเนินการกิจการแท็กซี่ ที่น่าจะเหมาะสมกับการจัดดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร

3. เป็นแนวทางริเริ่มที่อาจส่งผลผลักดันให้มีการศึกษาในชั้นจัดดำเนินการจริงได้ในโอกาสต่อไป

หมายเหตุ สำหรับความหมายและศัพท์บางคำที่ใช้ในงานวิจัย ตลอดจนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ ผู้วิจัยได้ระบุไว้โดยชัดเจนหรือให้ความหมายประกอบไว้แล้วโดยละเอียดในงานวิจัย ซึ่งทั้งหมดมีเป็นจำนวนมาก จึงไม่ขอเสนอไว้ในบทนี้